

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА
від **2022р. №**
Київ

**Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної
допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг,
що становлять загальний економічний інтерес**

Відповідно до пункту 3 «с» статті 262, пункту 1 статті 267 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, пункту 3 частини першої та частини другої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Затвердити критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, що додаються.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України
від 2022 р. №

**КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ
допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання
послуг, що становлять загальний економічний інтерес**

1. Ці критерії застосовуються для проведення оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес (далі –ПЗЕІ).

2. Ці критерії не застосовуються для проведення оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання ПЗЕІ в окремих сферах господарської діяльності, щодо яких затверджені окремі критерії оцінки допустимості державної допомоги.

Державна допомога на надання ПЗЕІ не надається суб'єктам господарювання, що мають прострочену більш як шість місяців заборгованість перед державним (місцевими) бюджетами та Пенсійним фондом України, яких визнано банкрутами, стосовно яких відкрито провадження у справі про банкрутство, які перебувають на стадії ліквідації та/або визнають свою неспроможність своєчасного виконання грошових зобов'язань перед кредиторами внаслідок незадовільного стану фінансово-господарської діяльності та/або мають значну дебіторську заборгованість.

3. У цих критеріях терміни вживаються у такому значенні:

компенсація за надання ПЗЕІ (далі – компенсація) – відшкодування витрат суб'єкта господарювання на надання ПЗЕІ;

обґрунтований прибуток – це розмір прибутку, що не перевищує розміру прибутку типового суб'єкта господарювання;

типовий суб'єкт господарювання – суб'єкт господарювання, який здійснює / міг би здійснювати подібну з отримувачем державної допомоги господарську діяльність (виробництво, реалізацію взаємозамінних з отримувачем державної допомоги товарів / робіт / послуг) на тому самому товарному ринку.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», «Про захист економічної конкуренції».

4. Оцінка допустимості державної допомоги здійснюється в разі, якщо компенсація призводить до надання переваги суб'єкту господарювання, а саме, не дотримується хоча б одна з наведених умов:

1) суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання ПЗЕІ, а послуги повинні бути чітко визначені договором, регуляторним (розпорядчим) чи іншим актом, який повинен містити:

зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ;

назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;

перелік будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;

механізм розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;

заходи для уникнення й повернення надмірної компенсації;

2) механізм, на підставі якого розраховується компенсація, визначений заздалегідь об'єктивним і прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг, порівняно з конкуруючими суб'єктами;

3) розмір компенсації витрат, понесених у зв'язку з наданням ПЗЕІ, не є надмірним, а саме не перевищує розмір, необхідний для покриття усіх або частини витрат, понесених внаслідок виконання зобов'язань з надання цих послуг, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за надання таких послуг;

4) суб'єкт господарювання, що надає ПЗЕІ, повинен бути обраний шляхом проведення процедури відкритих торгів (конкурсу) або будь-якої іншої конкурентної процедури, передбаченої законодавством, яка б дозволила обрати пропозицію за найнижчою ціною за надання таких послуг. Якщо така процедура не може бути дотримана, рівень компенсації визначається на основі аналізу витрат, які поніс би типовий суб'єкт господарювання, володіючи усіма необхідними засобами, що відповідають вимогам для надання таких послуг, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку для виконання зобов'язань.

5. До категорій отримувачів державної допомоги належать суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність пов'язану з наданням ПЗЕІ.

6. Державна допомога суб'єктам господарювання на надання ПЗЕІ надається у формах передбачених Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

7. Сукупний розмір державної допомоги, включно з незначною державною допомогою, яка надається отримувачеві державної допомоги на відшкодування витрат, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, розраховується як сума

державної допомоги за всіма програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги для надання ПЗЕІ.

8. Зобов'язання надавати ПЗЕІ повинно бути покладено на надавача такої послуги договором, регуляторним (розпорядчим) чи іншим актом надавача (надавачів) державної допомоги, який повинен містити:

- 1) зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ;
- 2) назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
- 3) перелік будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано органом державної влади чи органом місцевого самоврядування суб'єкту господарювання щодо надання ПЗЕІ;
- 4) методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
- 5) механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.

9. Тривалість зобов'язання з надання ПЗЕІ не повинна перевищувати 10 років. Більш тривалий період зобов'язання допускається, якщо від отримувача державної допомоги вимагаються значні інвестиції, які необхідно амортизувати протягом більш тривалого періоду відповідно до чинних принципів бухгалтерського обліку.

10. Якщо кільком суб'єктам господарювання доручено надавати однакову ПЗЕІ, компенсація повинна розраховуватись аналогічно для всіх суб'єктів господарювання.

11. Максимальний розмір державної допомоги на надання ПЗЕІ не повинен перевищувати суму, яка розраховується як різниця між витратами, понесеними суб'єктом господарювання під час надання ПЗЕІ та доходами від надання ПЗЕІ, з урахуванням обґрунтованого прибутку, за такою формулою:

Компенсація = $V_{п} - D_{п} + ОП$, де:

$V_{п}$ – витрати на надання ПЗЕІ;

$D_{п}$ – дохід від надання ПЗЕІ;

ОП – обґрунтований прибуток.

Компенсація, що перевищує суму, розраховану згідно з цим пунктом, вважається надмірною.

12. Для розрахунку компенсації надавачем можуть бути застосовані умови стимулювання, що стосуються, зокрема, якості надання ПЗЕІ, підвищення продуктивності. Такі умови стимулювання повинні ґрунтуватися на об'єктивних показниках, викладених в договорі, регуляторному (розпорядчому) чи іншому акті щодо надання ПЗЕІ.

13. Розмір компенсації може бути встановлений на основі розрахунку очікуваних витрат і доходів або фактично понесених витрат і доходів чи

комбінації цих методів. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ. Вони розраховуються на основі загальних принципів бухгалтерського обліку, таким чином:

1) якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується лише наданням ПЗЕІ, всі витрати такого суб'єкта господарювання можуть бути враховані;

2) якщо суб'єкт господарювання також здійснює іншу господарську діяльність, що не пов'язана з наданням ПЗЕІ, враховуються тільки ті витрати, що пов'язані із наданням ПЗЕІ;

3) витрати, що стосуються надання ПЗЕІ, можуть включати всі прямі витрати, понесені в процесі надання ПЗЕІ та відповідну частину загальновиробничих витрат;

4) витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть враховуватись, якщо це необхідно для надання ПЗЕІ.

14. До доходів, які необхідно врахувати, належать усі надходження, отримані в результаті надання ПЗЕІ, незалежно від того чи визнаються вони як державна допомога. За рішенням надавача державної допомоги прибутки суб'єкта господарювання отримані від іншої діяльності, яка не є ПЗЕІ, можуть спрямовуватись на фінансування ПЗЕІ.

15. Суб'єкт господарювання, який, окрім надання ПЗЕІ, здійснює також іншу господарську діяльність, повинен забезпечувати здійснення розподілу витрат і доходів, зокрема:

1) рахунки бухгалтерського обліку доходів і витрат на надання ПЗЕІ та інших послуг, що надаються суб'єктом господарювання, повинні бути окремими;

2) всі витрати та доходи повинні розподілятися на основі принципів бухгалтерського обліку доходів і витрат, визначених законом;

3) повинні бути чітко визначені принципи бухгалтерського обліку витрат та доходів, відповідно до яких здійснюється розподіл таких витрат та доходів на окремі рахунки;

4) компенсація не повинна спрямовуватися на фінансування діяльності, яка не є ПЗЕІ;

5) витрати, пов'язані з іншою діяльністю, яка не є ПЗЕІ, включають усі прямі витрати та відповідну частину загальновиробничих витрат.

16. У разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернута до відповідного бюджету у строк, визначений договором, регуляторним (розпорядчим) чи іншим актом надавача (надавачів) державної допомоги, та має бути здійснений перерахунок потреб у фінансуванні на наступні відповідні періоди. У випадку, коли надмірна компенсація не

перевищує 10 відсотків суми середньої річної компенсації, така надлишкова компенсація

може переноситись на наступний період і вираховуватись із суми компенсації, що надаватиметься за такий період.

17. Надавач державної допомоги передбачає відповідні механізми для запобігання надмірної компенсації, зокрема, шляхом регулярного контролю за використанням державної допомоги та недопущенням перехресного субсидіювання витрат на надання інших послуг, які не є ПЗЕІ. Для контролю за надмірною компенсацією надавачем повинні проводитись регулярні перевірки, не менше ніж кожні три роки протягом строку виконання зобов'язань, а також після закінчення виконання зобов'язань з надання ПЗЕІ.
